

Elmi Spektr
Açıq Elmi Platforma

Tyutorluq Proqramı

(Tyutorlar üçün)

Son 30 ildə Azərbaycanın elmi institutlarında araşdırma yox dərəcəsinə endirilmiş və buna bağlı olan elm təhsili də tənəzzül etmişdir. Elmin bir çox sahələrində təhsil prosesi imtahana hazırlığa çevrilmiş, fəaliyyətini dayandırmış laboratoriyaların fonunda quru, nəzəri, elmə və cəmiyyətə heç bir faydası toxunmayan rituallarla doldurulmuşdur. Bu təhsil sistemi artıq neçə nəsil tələbəyə elm təhsilinin əsasını təşkil edən praktiki təcrübəni verə bilməmiş, bu isə cəmiyyət daxilində çoxsaylı fəsadlara gətirib çıxarmışdır.

Elmi Spektr Tyutorluq Proqramı (ESTP) Azərbaycanda oxuyan tələbələrin məhz belə bir praktika alması üçün yaradılmış proqramdır. Proqramın əsas məqsədi elmin müxtəlif sahələri üzrə çalışan mütəxəssisləri və Azərbaycandakı tələbələri, qeyri-funksional institutlardan müstəqil bir platformada, məhsuldar və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində bir araya gətirməkdir.

Niyə?

- Tyutorların rəhbərliyi altında tələbələrin həyata keçirdiyi **3 aylıq** layihələr təşkil olunacaq. Bu müddət ərzində tyutor tələbə ilə həftədə **1.5 saatlıq görüşlər** keçirərək layihənin icrasına rəhbərlik edəcək.

- Layihələr əsasən tyutorlar tərəfindən təklif olunacaq və onların peşəkar maraq və fəaliyyət dairələrini əhatə edəcək. Müstəsna layihə ideyaları olan tələbələr layihələrini seçdikləri tyutorlara təklif edə biləcəklər.

- Layihələr elmi bütün sahələrini əhatə edəcək. Bunlara **təbiət elmləri** (fizika, kimya, biologiya və s.), **sosial elmlər** (sosiologiya, iqtisadiyyat, gender tədqiqatları, hüquq və s.), **formal elmlər** (riyaziyyat, kompüter elmləri, və s.), **tətbiqi elmlər** (tibb, mühəndislik, və s.) və **fəlsəfə** daxildir.

- Layihələr təcrübələrin aparıldığı, mövcud datanın analiz olunduğu **tətbiqi** və yaxud mövcud ədəbiyyatın kritik şəkildə incələndiyi və tezislərin yazıldığı **nəzəri** layihələr formasında olacaq.

- Hər layihənin sonunda tələbə gördüyü işi təsvir və izah edən **hesabat** yazacaq və bu hesabat ESTP-nin saytında ictimaiyyətə açıq formada dərc olunacaq. Hesabatlar daha sonra toplu formatında nəşr olunacaq.

Necə?

- **Öz layihələrinizdə əlavə kömək almaq.** Məqsədimiz hər iki tərəf üçün faydalı əməkdaşlıqlar qurmaqdır. Prosesdə sizin verdiyiniz pedaqoji əməyin əvəzində, tələbələr öz vaxt və enerjilərini verəcəklər.
- **Yeni insanlarla əlaqə qurmaq.** İştirak edən bütün tyutorlar öz sahələri üzrə ixtisaslı peşəkar insanlardır. Proqram eyni zamanda fərqli sahələrdə çalışan bu tyutorları da bir araya gətirir. İşləri ilə maraqlandığınız insanlarla əlaqə saxlayıb əməkdaşlıq etmək imkanı əldə edə biləcəksiniz. Bundan əlavə, birgə işlədiyiniz tələbələr bəzən uzunmüddətli əməkdaşa çevrilə biləcəklər.
- **Dəyərli pedaqoji təcrübə üçün.** Daha öncə belə kontekstdə tələbələrlə çalışmamış tyutorlar, akademik karyerada vacib olan əsas bacarıqlardan biri olan layihə rəhbərliyi üzrə təcrübə qazanmış olacaqlar.
- **Başqa insanların həyatına müsbət töhfə vermək üçün.** Çoxumuza akademik həyatlarının əvvəllərində olan yoldaşlarımıza kömək etmək aktının özü belə kifayət qədər vacib bir missiya olaraq görünür.

Nə üçün?

- **Təbiət elmləri** (fizika, kimya, biologiya və s.), **sosial elmlər** (sosiologiya, iqtisadiyyat, gender tədqiqatları, hüquq və s.), **formal elmlər** (riyaziyyat, kompüter elmləri, və s.), **tətbiqi elmlər** (tibb, mühəndislik, dizayn, memarlıq və s.) və ya **fəlsəfə** sahələrindən birində çalışan peşəkar

- Sahəsi üzrə kiçik layihələr yazıb, onların icrasında iştirak edən, rəhbərlik edən və ya bunu etməyə marağı olan şəxs

Siz
Kimsiniz?

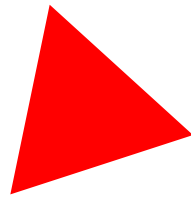
- **Təbiət elmləri** (fizika, kimya, biologiya və s.), **sosial elmlər** (sosiologiya, iqtisadiyyat, gender tədqiqatları, hüquq və s.), **formal elmlər** (riyaziyyat, kompüter elmləri, və s.), **tətbiqi elmlər** (tibb, mühəndislik, dizayn, memarlıq və s.) və ya **fəlsəfə** sahələrindən birində oxuyan və ya oxumaq istəyən, Bakalavr təhsillərinə başlamış (və ya bitirmiş) tələbələr.
- Maraqlandıqları mövzular üzrə tədqiqat aparıb öyrənmək, təcrübə qazanmaq istəyən, bunun üçün əhəmiyyətli miqdarda vaxt və enerji sərf etməyə hazır olan şəxslər.

Onlar Kimlərdir?

- **Maraqlı və keyfiyyətli iş ortaya çıxarmaq.** Bizim (və ümidvarıq ki, sizin) üçün uğurun ən əsas meyarı təşkil etdiyimiz işin keyfiyyətidir. Keyfiyyətli işin tərifini vermək çətin olsa da, Potter Stewart-ın sözləri ilə desək, keyfiyyətin nə olduğunu “görəndə tanımaq olur.” (“*I know it when I see it.*”)
- **Tələbəyə lazımı vaxtı ayırmaq və səbr.** Pedaqoji işdə mövzu üzrə peşəkar olmaq kifayət deyil, tələbəni dinləmək, onu anlamağa çalışmaq, lazım gəldikdə yaxından kömək etmək, lazım gəldikdə sərbəst buraxmaq və ən əsası dibsiz səbr kasasına malik olmaq lazımdır.
- **Tələbəyə istiqamət vermək.** ESTP praktiki proqram olub, sizdən tələbəyə mühazirə oxumanızı tələb etmir. Tələbənin biliyindəki boşluqları sərbəst şəkildə doldurması gözlənilir. Tyutorlar onlara istiqamət, resurslara çıxış və məsləhətlər verərək bu prosesi daha səmərəli edə bilər.
- **Proqresi izləmək.** Həftəlik görüşlərin məcburi olmasının səbəbi, bu görüşlərin hər iki tərəfin davamlı olaraq konkret məqsədlər qoymasına və gedişatı daha yaxşı izləməsinə imkan verməsidir. Əgər keçən həftə çox iş görülməyibsə belə, bunun özü belə müzakirə olunmağa dəyər bir haldır.
- **Kommunikasiya.** Könüllü əsasla çalışan şeylərdə davamlılıq problemi olur. Pulun verdiyi stabilliyi pulsuz bir kontekstdə qazanmaq üçün bütün tərəflər digərləri ilə mümkün qədər tez-tez və şəffaf şəkildə əlaqə qurmalıdır.

Gözləntilər

Elmi Spektr 2016-cı ildə fundamental elmi ictimaiyyətə daha anlaşılan və maraqlı formada çatdırmağa çalışan elmi-kütləvi jurnal olaraq fəaliyyətə başlamış və zamanla təhsil problemləri ilə daha yaxından məşğul olan müstəqil bir platformaya çevrilmişdir. Bu gün fəaliyyətimiz daha çox elmi dərsliklərin tərcüməsi və müxtəlif növ azad elmi resursların yaradılması üzərində cəmləşib. Elmi Spektr özünü Açıq Elm (*Open Science*) hərəkatının bir hissəsi kimi görür, azad və açıq informasiyanın inqilabi potensialına inanır, bu potensialı reallaşdırmaq üçün yollar axtarır.

**Biz
Kimik?**

elmi-spektr.com/estp